

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

Facultatea	Facultatea de Litere și Științe ale Comunicării
Departamentul	Departamentul de Limbă și Literatură Română și Științele Comunicării
Domeniul de studii	Cinematografie și Media
Ciclul de studii	Licență
Programul de studii	Cinematografie, fotografie, media (Comunicare audio-vizuală: scenaristică, publicitate media, filmologie)

2. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	ISTORIA ARTELOR SPECTACOLULUI				
Anul de studiu	I	Semestrul	2	Tipul de evaluare	E
Regimul disciplinei	Categorica formativă a disciplinei DF - fundamentală, DS - de specializare, DC – complementară				DS
	Categorica de opționalitate a disciplinei: DOB – obligatorie, DOP – opțională, DFA - facultativă				DOP

3. Timpul total estimat (ore alocate activităților didactice)

I a) Număr de ore pe săptămână	4	Curs	2	Seminar	2	Laborator/ Lucrări practice	—	Proiect	—
I b) Totalul de ore pe semestru din planul de învățământ	56	Curs	28	Seminar	28	Laborator/ Lucrări practice	—	Proiect	—

Distribuția fondului de timp pe semestru	ore
II.a) Studiu individual	41
II.b) Tutoriat (pentru ID)	
III. Examinări	3
IV. Alte activități (precizați):	

Total ore studiu individual (II.a+II.b+III)	44
Total ore pe semestru (I.b+II.a+II.b+III+IV)	100
Numărul de credite	4

4. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale/generale	CP1. Studiază relația dintre personaje CP14. Ia în calcul viziunea artistică
Competențe transversale	CT2. Lucrează în echipe CT3. Apreciază diversitatea expresiilor culturale și artistice

5. Rezultatele învățării

Cunoștințe	Aptitudini	Responsabilitate și autonomie
Studentul/absolventul descrie concepte, evenimente și curente de gândire relevante pentru înțelegerea contextului cultural.	Studentul/absolventul analizează critic influențele istorice și filosofice asupra creației artistice și comunicării media.	Studentul/absolventul reflectă asupra valorilor etice și culturale și le integrează în procesul de creație și comunicare profesională.

6. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivul general al disciplinei	Introducere în formele și funcțiile spectacolului de la origini până în prezent, permițând, prin asimilarea specificului artistic, social și cultural, clădirea unei culturi generale de bază în artele spectacolului. La finalul cursului, studenții trebuie să înțeleagă și să distingă specificul artelor spectacolului abordate într-o largă diversitate estetică și de gen, de la o epocă la alta, precum și legăturile dintre un produs cinematografic sau media și alte arte ale spectacolului. De asemenea, studentul trebuie să poată identifica principalele repere estetice ale spectacolului și să înțeleagă evoluția lor în societate de-a lungul timpului prin studiul unor opere emblematice. La finalul cursului, studentul trebuie să știe să elaboreze într-un limbaj corespunzător diferite tipuri de materiale scrise specifice disciplinei, să definească evoluția artelor spectacolului raportată la istoria ideilor și a reperelor societale și culturale, precum și să conștientizeze nevoia de formare profesională continuă pentru a se adapta la evoluția domeniului.
-----------------------------------	--

7. Conținutul predării și învățării

Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1. Introducere: prezentări, așteptări și modalități de lucru. De la ritual la spectacol: teatrul antic și medieval – arhitectură, elemente scenice (decor, costume, spațiu) și elemente senzoriale (mișcare, sunet, lumină naturală)	2	Curs magistral: dezvoltarea subiectelor și problematizare, discuții pe marginea cronicilor și textelor istorice și a unor documente audiovizuale, prezentări PowerPoint.	Materiale didactice : note de curs, antologii, culegeri de texte și documente vizuale, dicționare de teatru, enciclopedii, DVD / Blu-Ray, baze de date online sau ale profesorului.
2. Renașterea: William Shakespeare și teatrul elisabetan; Molière, teatrul, muzica și dansul la curtea Regelui Louis XIV; Secolul de aur spaniol.	2		
3. <i>Commedia dell'arte</i> și teatrul festiv: «Théâtre de la foire» la Paris; artificii și iluzie în spectacol; critica teatrală a lui Diderot și Rousseau.	2		
4. Nașterea modernității teatrale: romantism și naturalism; <i>Woyzeck</i> de Georg Büchner – dramă de tranziție și explorare a corporalității și psihologiei personajului	2		
5. Realismul: de la teatrul de artă al lui Stanislavski la realismul socialist în teatrul sovietic și realismul stilizat al lui Brecht	2		
6. Curs sinteză – Între ideal și realitate, consolidarea modernității scenice: recapitulare a mutațiilor de la romantism la realism în practicile scenice (corp, spațiu, regie, psihologie)	2		
7. De la teatrul simbolist al lui Maeterlinck la teatrul fără actor, Supermarioneta și ecranele lui Craig, continuând cu opera de artă totală a lui Wagner și spațiile ritmice ale lui Appia	2		
8. Teatrul convenției și al corpului: Biomecanica lui Meyerhold, grotescul; teatrul experimental al școlii și mișcării Bauhaus.	2		
9. Avangardă și noi forme spectaculare: de la dadaism și suprarealism la teatrul cruzimii al lui Antonin Artaud, cu influențele sale vizuale și performative, și descoperirea teatrului oriental	2		
10. Teatru politic și documentar: teatrul ca instrument social și politici scenice cu impact vizual la Erwin Piscator, Bertolt Brecht și Peter Weiss	2		
11. Absurd și postdramatic: minimalismul lui Samuel Beckett, anti-teatrul lui Eugène Ionesco și esteticile fragmentare ale lui Hans-Thies Lehmann	2		
12. Teatru corporal și intercultural: performativitatea la Jerzy Grotowski, teatrul memoriei și al „mortii” la Tadeusz Kantor, teatrul intercultural la Peter Brook și la Ariane Mnouchkine	2		
13. De la Baletele rusești și dansul modern la dans-teatrul lui Pina Bausch și al altor coregrafi	2		
14. Spectacol contemporan și media: Robert Wilson și performance contemporan; teatru multimedia, teatrul imersiv, arta video; conexiuni cu cinematografie, fotografie și media digitală	2		
Bibliografie minimală recomandată			
Appia, Adolphe. <i>Opera de artă vie</i> ; trad. Elena Dragusin Popescu, Editura Unitext, București, 2000.			
Artaud, Antonin, <i>Teatrul și dublul său urmat de Teatrul lui Séraphin și de alte texte despre teatru</i> , Ediția a 2-a, Editura Tracus Arte, București, 2018.			
Barranger, Milly. <i>Theatre: A Way of Seeing</i> , Wadsworth, Wadsworth Publishing Co., 1986.			
Cairns Christopher, <i>The renaissance theatre : texts, performance, design</i> , Oxon : Routledge, 2019.			
Drimba, Ovidiu. <i>Istoria teatrului universal</i> , București, Editura Saeculum, 2005.			
Brecht, Bertolt. <i>Scrieri despre teatru</i> , Colecția „Eseuri”, Editura Univers, București, 1977.			
Gorčakov, Nikolaj Mihajlovič. <i>Lecțiile de regie ale lui K. S. Stanislavski : convorbiri și note de la repetiții</i> , București, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, 1955.			
Mărculescu Olga, <i>Commedia dell'arte</i> , București, Editura Univers, 1984.			
Pavis, Patrice. <i>Dicționar de teatru</i> ; trad. Nicoleta Popa-Blănariu și Florinela Floria, Editura Fides, Iași, 2012.			
Pitches, Jonathan & Stefan Aquilina, <i>The Routledge Companion to Vsevolod Meyerhold</i> , London, Routledge, 2022.			
Trimingham, Melissa. <i>The Theatre of the Bauhaus</i> , New York: Routledge, 2011.			
Ubersfeld, Anne. <i>Termenii cheie ai analizei teatrale</i> , Editura Institutul European, Iasi, 1999.			
Nota bene: Bibliografia minimală este îmbogățită de documente text și audio-vizuale din biblioteca personală a profesorului, puse la dispoziția studenților.			

Aplicații (seminar/ laborator/ lucrări practice/ proiect)	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1. Expunerea și definirea tematicilor de seminar și alegerea subiectelor pentru expozeurile orale	2	Expozeuri ale studenților, urmate de discuții și aprecieri critice formulate de către colegi și mediate de către profesor. Sinteza discuțiilor precum și sfaturi de redactare sunt oferite de către profesor în vederea unei lucrări scrise.	Seminarele sunt axate pe tematica cursurilor și pot servi ca extensie către aprofundarea unor aspecte ale istoriei artelor spectacolului, în funcție de interesul studenților care sunt chemați să le prezinte oral, folosind și materiale vizuale.
2. Instrumente de cercetare și metode de redactare și prezentare a subiectelor de expozeurilor orale	2		
3. Migrarea tehnicilor și esteticilor: montaj scenic și cinematografic, scenografii ale luminii și ecranului	2		
4. Efectele de teatralitate în cinema contemporan: între distanță brechtiană și performativitate	2		
5. De la scenă la ecran I: Shakespeare în film – adaptare, traducere, reimaginare	2		
6. De la scenă la ecran II: Punerea în film a teatrului lui Samuel Beckett – între fidelitate și transgresiune	2		
7. Spectacolul corpului în artele scenei	2		
8. Teatru și virtualitate I: actorul fără corp, de la Craig la avatarul digital	2		
9. Teatru și virtualitate II: Spectator imersiv, de la Artaud la teatrul virtual contemporan	2		
10. Teatru și virtualitate III: Personaje virtuale în scenă	2		

11. Teatrul imaginii: de la experimentele Bauhaus la teatrul vizual contemporan	2		
12. Artele scenei și video-art I: corpul dansant în imaginea filmică	2		
13. Artele scenei și video-art II: medierea vizuală a teatrului prin film	2		
14. Bilanț: artele spectacolului între reprezentare, prezență, performativitate și (inter)medialitate	2		
Bibliografie minimală recomandată			
Alston, Adam, <i>Beyond Immersive Theatre: Aesthetics, Politics and Productive Participation</i> , London, McMillan Palgrave, 2016.			
Cristea, Mircea. <i>Teatrul experimental contemporan : Curente, tendințe, orientări</i> , Editura Didactică și Pedagogică, București, 1996.			
Faifer, Florin. <i>Incursiuni în istoria teatrului universal : (de la origini până în Renaștere)</i> , Iași, Editura Timpul, 2010.			
Climenhaga, Royd, <i>Pina Bausch</i> , second edition, New York, Routledge, 2018.			
Dospinescu, Liviu. „Încrucișări și contracurențe: despre dezgrădirea artelor și transgresiunile lor în secolul al XX-lea”, <i>Vitraliu</i> , nr. 56, mai 2022.			
Oliszewski, Alex, Daniel Fine & Daniel Roth, <i>Digital Media, Projection Design, & Technology for Theatre</i> , second edition, London & New York: Routledge, 2025.			
Oppenheim, Lois, <i>Samuel Beckett and the Arts: Music, Visual Arts and Non-Print Media</i> , London & New York, Routledge, 2021.			
Nižnij, Vladimir. <i>La lecțiile de regie ale lui Eisenstein</i> , București, Editura Meridian, 1962.			
Joseph, Rachel, <i>Screened Stages: On Theatre in Film</i> , London & New York: Routledge, 2024.			
Murray, Simon & John Keefe, <i>Physical Theatres: A Critical Introduction</i> , second edition, London & New York: Routledge, 2016.			
Piscator, Erwin. <i>Teatrul politic</i> , Editura Politică, București, 1966.			
Shevtsova, Maria, <i>Robert Wilson</i> , second edition, London & New York: Routledge, 2019.			
Nota bene: Bibliografia minimală este îmbogățită de documente text și audio-vizuale din biblioteca personală a profesorului, puse la dispoziția studenților.			

8. Evaluare

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	Nivelul de înțelegere a specificității artelor spectacolului, abordate într-o largă diversitate estetică și de gen, de la o epocă la alta, precum și a conexiunilor unui produs cinematografic sau media cu artele spectacolului. Capacitatea de identificare a principalelor repere estetice ale formelor spectacolului și de înțelegere a evoluției lor în timp și în societate prin studiul unor opere emblematice. Capacitatea de a elabora într-un limbaj academic corespunzător a diferitelor tipuri de lucrări specifice disciplinei. Capacitatea de a prezenta sintetic și analitic fenomenul spectacular raportat la context (social, artistic și cultural). Coerența ideilor, corectitudinea expresiei verbale și a terminologiei de specialitate.	<i>Examen</i> <i>Evaluare sumativă</i> (Evaluare prin test scris/ verificare orală)	50%
Seminar	Gradul de implicare, inițiativă și contribuție în cadrul seminariilor. Capacitatea de înțelegere a evoluției artelor spectacolului raportată la istoria ideilor și a reperelor societale și culturale, conștientizând totodată nevoia de formare profesională continuă pentru o bună adaptare la evoluția domeniului. Nivelul de înțelegere a legăturilor dintre un produs cinematografic sau media cu celelalte arte ale spectacolului. Respectarea cerințelor elaborării rapoartelor de lectură, prezentărilor orale și lucrărilor scrise; coerența ideilor, corectitudinea expresiei verbale și a terminologiei de specialitate.	<i>Evaluare continuă pe parcursul semestrului</i> (Evaluare prin observație sistematică: rapoarte de lectură, lucrare scrisă, prezentare orală)	50%
Laborator/ Lucrări practice	—	—	—
Proiect	—	—	—

Fișa disciplinei include, dacă este cazul, elemente adaptate persoanelor cu dizabilități, în funcție de tipul și gradul acestora.

Data completării	Grad didactic, nume, prenume, semnătura titularului de curs	Grad didactic, nume, prenume, semnătura titularului de aplicație
23.09.2025	Prof. univ. dr. Liviu DOSPINESCU	Prof. univ. dr. Liviu DOSPINESCU

Data avizării	Grad didactic, nume, prenume, semnătura responsabilului de program
23.09.2025	Lector univ. dr. Ioana MITITELU

Data avizării în departament	Grad didactic, nume, prenume, semnătura directorului de departament
23.09.2025	Prof. univ dr. Claudia COSTIN

Data aprobării în consiliul facultății	Grad didactic, nume, prenume, semnătura decanului
26.09.2025	Prof. univ dr. Daniela-Viorica PETROȘEL